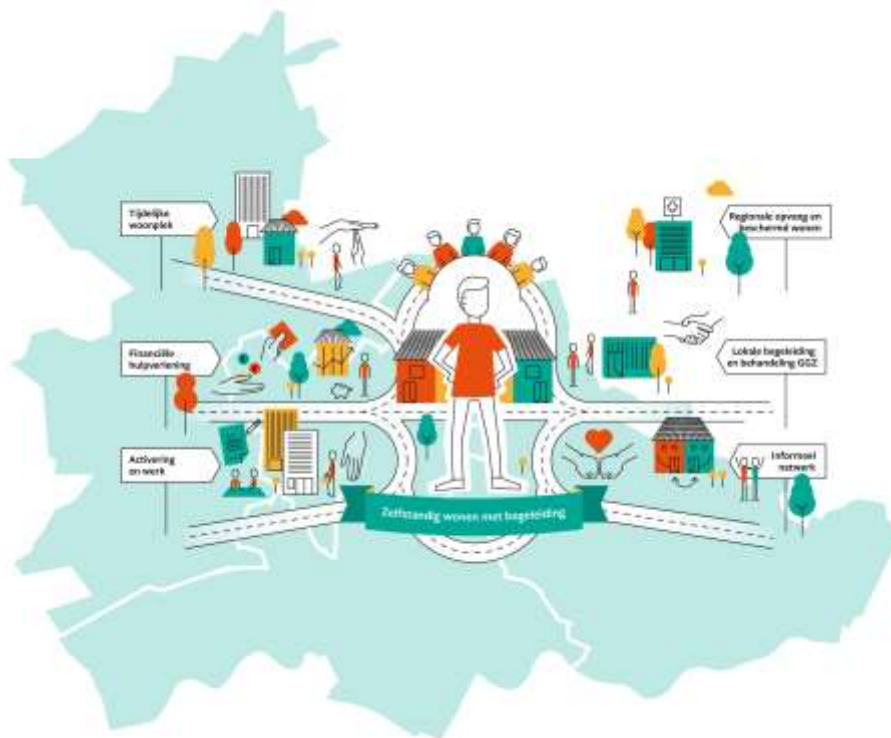

Planning vervolg regionale koers maatschappelijke opvang en beschermd wonen U16

Inleiding

De U16-gemeenten willen de komende jaren een belangrijke stap zetten op het gebied van maatschappelijke opvang en beschermd wonen. Kern van de verandering is dat zowel maatschappelijke opvang als beschermd wonen veel meer lokaal 'in de wijk' wordt georganiseerd. Momenteel bevinden de meeste voorzieningen zich nog in de stad Utrecht. Door ondersteuning, bescherming en behandeling zo veel mogelijk in de thuissituatie in te zetten, stijgt de kwaliteit van leven. Kwetsbare inwoners kunnen zo zelfstandig wonen en onderdeel zijn van de samenleving.

Door deze verschuiving komt ook meer gespecialiseerde hulpverlening in de wijk beschikbaar voor preventie. Hiermee kunnen wij, door eerder ondersteuning te bieden, problemen van kwetsbare personen verminderen of, liever nog, voorkomen. Iedere gemeente ontwikkelt hiervoor een basisniveau aan ondersteuning, een 'gereedschapskist', waarmee de kwetsbare inwoners in de thuissituatie kunnen worden ondersteund. Alleen voor die personen die hoog-specialistische ondersteuning nodig hebben of bij wie de veiligheid of overlast in het geding is, worden regionale voorzieningen georganiseerd.

Onderdeel van de veranderingen is ook dat iedere gemeente verantwoordelijk wordt voor opvang en beschermd wonen en dat de budgetten hiervoor herverdeeld zullen worden. Inmiddels is bekend geworden dat het Rijk niet eerder dan 2021 de budgetten zal herverdelen over de gemeenten. Tot die tijd blijft de centrumgemeente Utrecht verantwoordelijk voor de uitvoering van opvang en beschermd wonen.

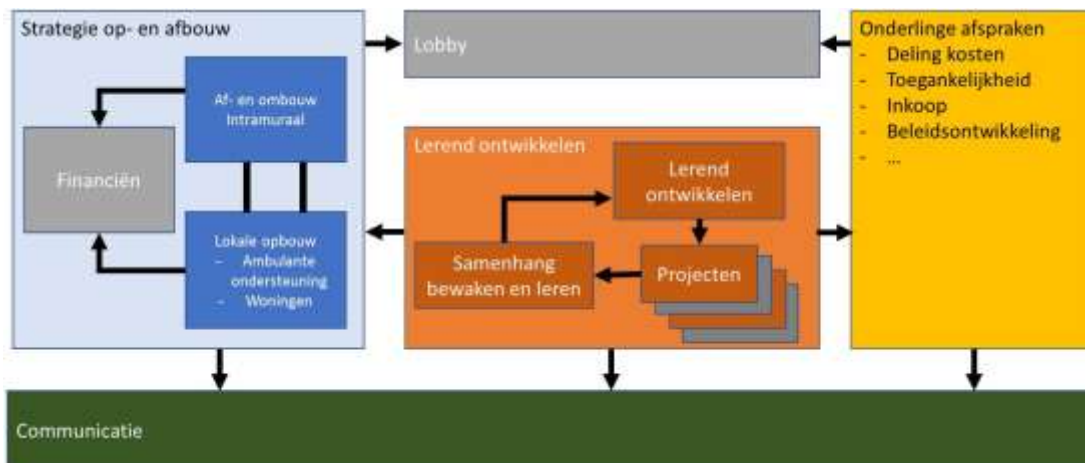
Terugblik 2017

Meer dan 150 betrokkenen van gemeenten, aanbieders, (ex-)cliënten en andere partners hebben meegewerkt aan de regionale koers. Dit heeft geleid tot bestuurlijk commitment, zowel bij de gemeenten als ook bij de aanbieders van professionele ondersteuning. De regionale koers maatschappelijke opvang en beschermd wonen U16 is goedgekeurd door alle gemeenteraden van de U16 en is te downloaden via de [webpagina](#) over regionale koers. Op 26 januari 2018 hebben de wethouders van de U16 de regionale koers maatschappelijke opvang en beschermd wonen U16 samen met bestuurders van de ketenpartners (informeel) ondertekend.

Naast de regionale koers is het regioconvenant uitstroom maatschappelijke opvang en beschermd wonen U16 op 15 maart 2017 ondertekend door de bestuurders van U16-gemeenten. In dit convenant hebben zij afspraken gemaakt over de herhuisvesting van mensen die uit de maatschappelijke opvang of beschermd wonen komen. Door de afspraken in het convenant kunnen kwetsbare inwoners sneller zelfstandig wonen in één van de U16-gemeenten en is er een soepele overdracht mogelijk naar het sociale wijkteam van de gemeente (of andere ambulante ondersteuning).

Vooruitblik korte termijn (2018)

Een regionale werkgroep onder leiding van centrumgemeente Utrecht coördineert de uitwerking van het vervolg van de regionale koers maatschappelijk opvang en beschermd wonen U16. De vervolgaanpak van de regionale koers bestaat uit vijf onderdelen:

Voor de zomer 2018 worden de volgende stappen gezet:

1. Strategie op- en afbouw: op basis van een onderzoek wordt de toekomstige behoefte aan huisvesting en begeleiding per gemeente in beeld gebracht. Daarna kunnen de effecten van de regionale koers worden bepaald en kan een inschatting worden gemaakt van de benodigde veranderingen qua huisvesting en begeleiding.
2. Lerend ontwikkelen door middel van pilots: de pilots per Wmo-regio worden benoemd en vervolgens wordt de planning en inhoud van iedere pilot in een samenhangend programma verder uitgewerkt en worden afspraken gemaakt over de monitoring, uitwisseling en effectuering. Ook worden afspraken gemaakt over de route om belemmeringen voor innovatie uit de weg te nemen. Daarnaast

onderzoeken de gemeenten samen met de instellingen en de woningcorporatie de behoefte aan een leerprogramma voor de toekomstige veranderingen.

3. **Lobby:** De eerste aandacht zal uitgaan naar een goed tijdpad voor de invoering van het objectieve verdeelmodel. Het tweede aandachtspunt is zekerheden te verkrijgen voor voldoende toekomstig budget voor de U16. Zodra het Rijk hiervoor een planning heeft opgesteld, kunnen wij hiervoor een nader proces bepalen.
4. **Communicatie:** in het voorjaar 2018 zal in samenwerking tussen gemeenten, instellingen en woningcorporaties een communicatieplan worden uitgewerkt.

Op basis van deze eerste stappen zal voor de zomer 2018 plan van aanpak voor het vervolg (2^e helft 2018 en verder) worden opgesteld. Daarin zullen ook de te maken onderlinge afspraken tussen U16- gemeenten verder worden uitgewerkt. Dit plan van aanpak zal worden voorgelegd aan het regionaal bestuurlijk overleg opvang en GGZ, waarin naast gemeenten ook alle stakeholders betrokken zijn.

Twee keer per jaar zal de iedere gemeenteraad worden geïnformeerd over de processtappen, beslismomenten en de samenhang met andere dossiers. In de voortgangsrapportage zal de Utrechtse gemeenteraad ook worden geïnformeerd over de uitvoering van de motie over het betrekken van de buurt bij de nieuwe koers.

Vooruitblik lange termijn (2019–2021)

In de komende twee jaar worden experimenten uitgevoerd om te leren in de praktijk en de toekomstige overdracht van taken tussen gemeenten nader verkend, geagendeerd en uitgewerkt. Zoals gezegd zal het plan van aanpak nader invulling geven aan de activiteiten in deze periode. Ook zullen in deze periode de financiële contouren van het verandertraject vanuit het Rijk zichtbaar worden en om nadere besluitvorming binnen de U16 vragen.

Bij de uitwerking van de regionale koers zijn de volgende kanttekeningen van belang, waar we samen aandacht voor moeten hebben:

1. **De visie is niet vrijblijvend en vraagt een meerjarige beleidsmatige en financiële verbondenheid van de deelnemende gemeenten.** De transformatie die met de visie wordt beoogd is complex en meerjarig. Het ondersteuningsaanbod wordt geleidelijk omgevormd en volgt daarin de mogelijkheden en wensen van cliënten en houdt rekening met de gevolgen voor zorginstellingen. De visie vraagt van gemeenten gezamenlijke inzet op o.a. woonaanbod, de zogenaamde basisset, sociale inclusie en een deels gemeenschappelijke financiering voor de regionale voorzieningen.
2. **Draagvlak en acceptatie in de wijk verdienen aandacht.** Een groot deel van de kwetsbare inwoners zal naar verwachting geen overlast veroorzaken. Slechts bij een klein deel van de kwetsbare inwoners is het risico van overlast aanwezig. Wij moeten aandacht hebben voor acceptatie van deze inwoners in de wijk. Door de lokale aanwezigheid van professionals, de stimulering van informele netwerken, een groeiende betrokkenheid van wijkmanagers en buurtteams, ondersteuning van mantelzorgers en lokale meldpunten is er een vangnet in iedere wijk dat ook in preventieve zin kwaliteit toevoegt aan bestaande situatie van een wijk. Dit vangnet past binnen de aanpak van personen met verward gedrag.

3. **Nadere uitwerking en besluitvorming is noodzakelijk.** De regionale koers maatschappelijke opvang en beschermd wonen U16 is een eerste stap in de besluitvorming. Hierin worden de kaders en uitgangspunten vastgelegd alsmede afspraken gemaakt over het proces van regionale samenwerking. De komende periode wordt benut voor het uitwerken in een plan van aanpak, leren in de praktijk. Ook moeten de financiële randvoorwaarden duidelijker worden in relatie tot de opbouw van capaciteit in de regio en de afbouw van de rol van de centrumgemeente Utrecht.
4. **Een passend landelijk verdeelmodel is een voorwaarde.** De gemeente Utrecht overlegt (vanuit de U16 en in samenspraak met de G4) met het Rijk en VNG om voldoende budget op basis van een reëel verdeelmodel zeker te stellen. Dit is een belangrijke voorwaarde voor het succesvol uitvoeren van de regionale koers. Met name erkenning van grootstedelijke problematiek en de effecten van de wijziging van de toegang tot de Wlz in het verdeelmodel zijn van groot belang. Ook moet er voldoende tijd en ruimte zijn om de transitie zorgvuldig uit te voeren.
5. **Een zorgvuldig proces is nodig.** Uiteindelijk maken wij de stap van wonen in een instelling naar zelfstandig wonen met begeleiding pas als dat kan voor de betreffende persoon en zijn omgeving. Dit is een proces van maatwerk op individueel niveau.

In 2019 zal iedere U16-gemeente een concreet uitvoeringsplan voorleggen aan de gemeenteraad. Hierbij zullen de onderlinge verbanden tussen de uitvoeringsplannen van U16-gemeenten worden aangegeven. Per gemeente zullen zo nodig ook de relaties met andere beleidsdossiers en de overdrachtsagenda met de centrumgemeente worden benoemd. Ook zal worden aangegeven hoe de ambitie voor het oplossen van de gezamenlijke wachtlijsten voor voorzieningen voor opvang en beschermd wonen kunnen worden gerealiseerd.

Mochten de landelijke ontwikkelingen daar aanleiding voor geven, dan kan het moment dat het uitvoeringsplan wordt voorgelegd aan de raad worden aangepast.

Wij gaan voorlopig uit van de volgende planning.

Datum	Stap
voorjaar 2019	Afspraken op hoofdlijnen over <ul style="list-style-type: none"> - taakverdeling tussen gemeenten, Wmo-regio en U16-regio - toegang, risicodeling/verdeling kosten, uitstroom en lokale voorzieningen
zomer 2019	Marktconsultatie over producten, tarieven en sturing
winter 2019/2020	Voorleggen uitvoeringsplan aan iedere gemeenteraad: <ul style="list-style-type: none"> - inkoopstrategie - budget - uitvoering taken - planning veranderingen
juli 2020	Selectie partijen
november 2020	Voorleggen verordening aan gemeenteraad
1 januari 2021	Geplande start nieuwe taakverdeling (ingroeimodel)